

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การ
เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3*

PARENTAL PARTICIPATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION TO
DEVELOP THE LEARNING OUTCOMES OF STUDENTS IN
OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF UBON RATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 3

คมกริช ศรีธัญรัตน์¹, เมธาวี โชติชัยพงศ์²

Khomkrit Srithanyarat ¹, Methavee Chotchaipong ²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻²Ratchathani University, Thailand

Corresponding Author's Email: Khomkrit4949@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน และ 2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถาม และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ดังนี้

* Received 15 October 2025; Revised 1 November 2025; Accepted 7 November 2025

โรงเรียนและผู้ปกครองควรร่วมมือกันส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยสร้างความเข้าใจในเป้าหมายทางการศึกษา ส่งเสริมวินัย ความรับผิดชอบ และค่านิยมที่ดี ผู้ปกครองควรติดตามพัฒนาการของบุตรหลาน สนับสนุนการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจในการเรียน ขณะที่โรงเรียนควรรักษาการสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งสองฝ่ายควรเป็นแบบอย่างและร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, ผลลัพธ์การเรียนรู้, โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

This research aimed to 1. study parental involvement in educational management to improve learning outcomes of students, 2. study the recommendations for enhancing parental involvement in educational management to improve learning outcomes in opportunity expanding schools under the Ubon Ratchathani primary educational service area office 3. The research sample consisted of parents of students in in opportunity expansion schools under the Ubon Ratchathani primary educational service area office 3 with 400 participants. The samples were obtained through Krejcie and Morgan's sample size determination table. The researcher used 1) questionnaire research instruments, and 2) Semi-structured interviews. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research found 1) the level of parent participation for educational administration to Improve learning outcomes of students in the opportunity expansion schools under the Jurisdiction of the Ubon Ratchathani primary educational service area office 3 was overall at a high level, 2) recommendations for enhancing parental involvement in educational management to improve learning outcomes in opportunity expanding schools under the Ubon Ratchathani primary educational service area office 3 as follows: schools and parents should collaborate to enhance student learning by building a shared understanding of educational goals, fostering discipline, responsibility, and positive values, parents should monitor their children's academic, social, and emotional development, support analytical thinking and learning motivation, while schools should maintain consistent two-way communication and provide

opportunities for parents to participate in decision-making and school activities, both parties should serve as role models and work together to create a learning-conducive environment that promotes students' holistic development.

Keywords: parental participation, learning outcomes, opportunity expanding schools

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีวัฒนธรรม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สิทธิทางการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และให้รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมสำหรับเด็กทุกคน ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติเกี่ยวกับ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาภาคบังคับ และหน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560) เพื่อพัฒนาให้ประชาชนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับนานาชาติอารยประเทศ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะบุคคล ครอบครัว และชุมชน ในการร่วมคิด วางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ทั้งยังเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและประชาชนร่วมระดมทรัพยากรสนับสนุนการศึกษา ซึ่งนับเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างพลังทางสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมั่นคงในระยะยาว (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4, 2562) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2567) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษามัธยมศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในมาตรฐานที่ 14 ด้านกระบวนการ ระบุว่า สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และสร้างความเข้าใจในบทบาทของแต่ละฝ่าย ความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากชุมชน ทั้งด้านทรัพยากรและกำลังใจ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีระดับการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองถูกจำกัดอยู่ในมิติของการ

สนับสนุนทรัพยากร เช่น การบริจาคเงินหรือสิ่งของ มากกว่าการมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสนอความคิดเห็นต่อหลักสูตร หรือเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะดังกล่าว ได้แก่ ข้อจำกัดด้านความรู้ของผู้ปกครอง ภาระงานที่มาก และค่านิยมทางสังคมที่มองว่าหน้าที่ในการจัดการศึกษาของบุตรหลานเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนเพียงฝ่ายเดียว นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบันยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครอบครัว การพึ่งพาเทคโนโลยีในการเลี้ยงดูบุตร หรือการขาดความอบอุ่นและความเอาใจใส่ในครอบครัว (สุ ภั ส จ ริ า ว ง ช ม า ติ ช ร ฐ , 2559; บุ ช บ า ณ์ ญา ณ ส ม เ ต จ , 2559; สุ ท ธิ ก า น ต์ ร อ ด ร ะ อ ง , 2565) ทั้งนี้จากปัจจัยข้างต้นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของผู้เรียนและคุณภาพของสถานศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนไม่เพียงช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม และพร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ได้อย่างมั่นคง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงมิใช่เพียงการช่วยเหลือโรงเรียน แต่เป็นการร่วมพัฒนาอนาคตของชาติผ่านการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้แก่ผู้เรียนในทุกมิติ

โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 54 โรงเรียน จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพนักเรียน ปีการศึกษา 2562 – 2564 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2564 ภาพรวมเขตพื้นที่การศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศในทุกกลุ่มสาระ ซึ่งเป็นสิ่งที่เขตพื้นที่การศึกษาต้องศึกษา ออกแบบ วางแผนเพื่อแก้ปัญหาอย่าง เร่งด่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, 2567) จากการสำรวจข้อมูลของผู้ศึกษาจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า โรงเรียนในพื้นที่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเรียนการสอน แม้โรงเรียนจะเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แต่กลับได้รับความร่วมมือน้อย อีกทั้งยังพบว่าผู้ปกครองจำนวนมากขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนของบุตรหลาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจน ภาระงานที่มาก และข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังประสบปัญหาด้านทรัพยากรและงบประมาณที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากศิษย์เก่าและผู้ปกครองยังไม่ประสบ

ผลสำเร็จ เนื่องจากชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีฐานะยากจน ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาไม่บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, 2567)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ซึ่งมีประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 15,878 คน (BIGDATA สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, 2567) ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่แนะนำขั้นต่ำจำนวน 376 คน แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถยอมรับได้เชิงประชากรศาสตร์ โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ได้แก่ (1) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จำนวน 10 คน (2) ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 โดยเป็นผู้

ที่เคยได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น จำนวน 5 คน และ (3) ครูในโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 ที่เคยได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ทำคุณประโยชน์ทางการศึกษา จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มประชากรผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยวิธีการเลือกแบบแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้คือ (1) แบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 ภายใต้ตัวแปรบูรณาการระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของ Epstein (2011) และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) 18 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ ระหว่าง 0.45 - 0.93 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และ (2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยครอบคลุมเนื้อหาตัวแปรบูรณาการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยราชธานี โดยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาโรงเรียนในสังกัด

2. เก็บข้อมูลแบบสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3

3. สัมภาษณ์ข้อมูลกับผู้ให้สัมภาษณ์ตามวันเวลาในวันเวลาที่ทำการนัดหมายในหนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ข้อมูล

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อบันทึกข้อมูล จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100% และสรุปประเด็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3

5. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่าง เดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2568

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน ประกอบด้วย (1) แบบสอบถาม ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้สถิติค่าร้อยละ อธิบายข้อมูลสถานภาพของครู ส่วนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 และ (2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และการหาความถี่

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสโดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตาม สมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.22	0.323	มาก
2. การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.99	0.279	มาก
3. การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตาม ความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้	4.13	0.368	มาก
4. การทำหน้าที่สื่อสารกับโรงเรียนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.78	0.315	มาก
5. การทำหน้าที่สื่อสารกับโรงเรียนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร สถานศึกษา	3.93	0.328	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6. การทำหน้าที่สื่อสารกับโรงเรียนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้	3.79	0.318	มาก
7. การจัดการเรียนรู้ในบ้านของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.95	0.378	มาก
8. การจัดการเรียนรู้ในบ้านของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.83	0.311	มาก
9. การจัดการเรียนรู้ในบ้านของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้	3.83	0.322	มาก
10. การเป็นอาสาสมัครของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.81	0.342	มาก
11. การเป็นอาสาสมัครของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.11	0.325	มาก
12. การเป็นอาสาสมัครของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้	3.76	0.330	มาก
13. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.81	0.334	มาก
14. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.92	0.318	มาก
15. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้	3.91	0.296	มาก
16. การร่วมมือกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.90	0.318	มาก
17. การร่วมมือกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.13	0.342	มาก
18. การร่วมมือกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้	3.87	0.325	มาก
รวม	3.93	0.077	มาก

พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.08) และเมื่อพิจารณารายด้าน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.22 - 3.76

2. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ (1) โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ของผู้ปกครองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ โดยจัดประชุมเชิงสร้างสรรค์เพื่อชี้แจงหลักสูตรและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (2) ผู้ปกครองควรส่งเสริมวินัยและความรับผิดชอบของบุตรหลานผ่านการกำหนดกิจวัตรประจำวันอย่างเป็นระบบ และ (3) ผู้ปกครองควรปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.2 ด้านการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรกำหนดขอบเขตและกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนให้กับบุตรหลาน เช่น การกำหนดเวลาทำการบ้าน เวลาเล่น และเวลาพักผ่อน เพื่อสร้างวินัยและความรับผิดชอบ 2) ผู้ปกครองควรติดตามพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ และสังคมของบุตรหลาน สังเกตพฤติกรรมและอารมณ์ของบุตรหลาน เพื่อปรับแนวทางการเลี้ยงดูให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย 3) ผู้ปกครองควรสนับสนุนทักษะสังคมและคุณธรรมของบุตรหลาน และ 4) ผู้ปกครองควรอบรมบุตรหลานให้มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ทั้งที่บ้านและโรงเรียน มีความตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ด้านการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศครอบครัวที่อบอุ่นและปลอดภัยภายในบ้าน สนับสนุนเด็กด้วยคำชมเชยและกำลังใจ ให้บุตรหลานมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และกล้าเรียนรู้ และ 2) ผู้ปกครองควรอบรมเลี้ยงดูโดยเน้นให้บุตรหลาน ฝึกวินัย จัดเวลา คิดแก้ปัญหา และหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการมีความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้

2.4 ด้านการทำหน้าที่สื่อสารกับโรงเรียนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) โรงเรียนควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังปัญหา และร่วมกำหนดแนวทางพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน 2) โรงเรียนควรมีช่องทางการสื่อสารสองทางที่สะดวกและต่อเนื่อง ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน และ 3) โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ

กำหนดและติดตามเป้าหมายการเรียนรู้ ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองมีบทบาทในการ ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่บ้าน และสื่อสารกลับให้ครูทราบ เพื่อนำมาประเมินผลการเรียนร่วมกัน

2.5 ด้านการทำหน้าที่สื่อสารกับโรงเรียนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรสื่อสารกับครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตามความก้าวหน้าเรื่องเวลาเรียน การบ้าน และพฤติกรรมของบุตรหลาน และนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับใช้ในการดูแลที่บ้านเพื่อส่งเสริมวินัยและความรับผิดชอบของเด็กอย่างเหมาะสม 2) ผู้ปกครองควรเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และสื่อสารกับครูและบุตรหลาน และ 3) ผู้ปกครองควรร่วมมือกับครูในการสนับสนุนให้บุตรหลานมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน)

2.6 ด้านการทำหน้าที่สื่อสารกับโรงเรียนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนวัตตนเองในการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้ปกครองควรติดตามความก้าวหน้าด้านการเรียนของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ ร่วมมือกับครูในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และปรับปรุงแนวทางการเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียนร่วมกัน ให้สอดคล้องกับบุตรหลาน

2.7 ด้านการจัดการเรียนรู้ในบ้านของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรติดตามงานที่ครูมอบหมาย คอยให้คำแนะนำเมื่อบุตรหลานประสบปัญหาโดยไม่ทำแทน และส่งเสริมให้บุตรหลานฝึกคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง 2) ผู้ปกครองควรจัดสภาพแวดล้อมและเวลาเรียนที่เหมาะสม และ 3) ผู้ปกครองควรส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา กระตุ้นให้บุตรหลานตั้งคำถาม ทดลอง และคิดหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.8 ด้านการจัดการเรียนรู้ในบ้านของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างด้านการเรียนรู้ แสดงให้เห็นถึงความสนใจในการอ่าน การค้นคว้า หรือกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้บุตรหลาน

9 ด้านการจัดการเรียนรู้ในบ้านของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนวัตตนเองในการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนแก่บุตรหลาน โดยการให้รางวัลหรือคำชมเชยเมื่อบุตรหลานทำได้ดี และช่วยให้บุตรหลานตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ และ 2) ผู้ปกครองควรสนับสนุนการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ร่วมกับบุตรหลาน

2.10 ด้านการเป็นอาสาสมัครของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมอาสาที่โรงเรียนจัด เพื่อเป็นแบบอย่างให้บุตรเห็นความรับผิดชอบและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.11 ด้านการเป็นอาสาสมัครของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรเข้าร่วมเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การทำความสะอาดโรงเรียน การจัดงานวันสำคัญ หรือการปลูกต้นไม้ จะช่วยปลูกฝังคุณลักษณะด้าน ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และจิตสาธารณะให้กับบุตรหลาน และ 2) ผู้ปกครองควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น แสดงความสุภาพและมีน้ำใจ จะช่วยปลูกฝัง คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ ความเคารพ และการทำงานเป็นทีมให้กับบุตรหลาน

2.12 ด้านการเป็นอาสาสมัครของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถตนเองในการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรส่งเสริมและสนับสนุนบุตรหลานเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมอาสา ให้บุตรหลานมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสา เช่น การจัดกิจกรรมชุมชนหรือช่วยงานโรงเรียน จะช่วยฝึกความรับผิดชอบ การวางแผน และการจัดการตนเอง 2) ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในคณะกรรมการโรงเรียนหรือกลุ่มอาสาสมัคร เพื่อร่วมเสนอแนะแนวทางพัฒนาการเรียนรู้และสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

2.13 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรเข้าร่วมการประชุมผู้ปกครอง-ครูเป็นประจำ เพื่อรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน และ 2) โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมกับครูกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และแผนพัฒนาทักษะ เพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถนะตามหลักสูตรและความถนัดของนักเรียน

2.14 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและผู้ปกครองคนอื่นช่วยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย และความมีน้ำใจ

2.15 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถตนเองในการเรียนรู้ ได้แก่ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียน

2.16 ด้านการร่วมมือกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบริบทชุมชนและวัฒนธรรม และ 2) ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างในการมีส่วนร่วมกับชุมชน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา เพื่อให้เด็กนักเรียนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมและสร้างแรงบันดาลใจ

2.17 ด้านการร่วมมือกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองควรสนับสนุนกิจกรรมอาสาสมัครของบุตรหลานในชุมชน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2.18 ด้านการร่วมมือกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้ปกครองควรร่วมมือกับชุมชนในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอก เพื่อให้บุตรหลานมีโอกาสเรียนรู้นอกห้องเรียน

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองในพื้นที่ส่วนใหญ่ตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของบุตรหลาน อีกทั้งโรงเรียนขยายโอกาสถือเป็นศูนย์กลางการศึกษาและการพัฒนาของชุมชน ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกผูกพันและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ ประทุมพร น้อยบุญ และกุลชลี จงเจริญ (2561) พบว่า ปัจจัยในระดับครอบครัวและชุมชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และการลงทุนทางการศึกษาจากครอบครัวจะส่งผลต่อศักยภาพของเด็กในระยะยาว (การสนับสนุนทรัพยากร เวลา และการติดตามเรียนที่บ้าน) สอดคล้องกับ บุญยาพร สนทนา รุจิร ภูสาร และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2565) พบว่า ชุมชนที่มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นและเห็นคุณค่าการศึกษา จะมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสูงกว่า และการมีส่วนร่วมดังกล่าวมักกระจายไปในหลายด้าน เช่น การร่วมตัดสินใจ การร่วมกิจกรรม และการร่วมสนับสนุนทรัพยากร ทั้งนี้จากผลการศึกษาศาสนาสามารถลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้ปกครองปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้แก่บุตรหลาน รองลงมาคือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตจริงรู้ สอดคล้องกับภาวิณี พุ่มไธสง (2565) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน ส่งผลดีต่อการปรับตัวและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในการเข้าสู่ระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะในช่วงรอยต่อระหว่างการศึกษาาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งต้องการการสนับสนุนจากผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด 1.2 การร่วมมือกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนร่วมให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมไทย รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีร่วมจัดกิจกรรมกับชุมชน เช่น งานวัฒนธรรม ทศนศึกษา จิตอาสา หรือโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับ กนกวรรณ

สุภาราญ (2563) พบว่า ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อผู้เรียนได้หลายด้าน เช่น การปรับปรุงพฤติกรรม การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับ Epstein (2018) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะด้านคุณธรรมและทักษะทางสังคมของผู้เรียน และ 1.3 การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ โดยผู้ปกครองมีการวางรากฐานพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้บุตรหลานสามารถเติบโตเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ รองลงมาคือ ผู้เรียนมีวินัย มีความพร้อมในการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโรงเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สุนิสา คล้ายคลึง (2560) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไม่ได้จำกัดเพียงแค่การสนับสนุนทางการเงินหรือการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการวางรากฐานพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาของบุตรหลาน เพื่อให้พวกเขาสามารถเติบโตเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ Saa'da (2021) พบว่า การวางรากฐานพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็ก โดยช่วยให้เด็กมีวินัย มีความพร้อมทางสังคมโรงเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมถึงมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 3 อยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดู การสื่อสารกับโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ในบ้าน การเป็นอาสาสมัคร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการร่วมมือกับชุมชน 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบด้วย 1.1 แนวทางพัฒนาระบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ 1.1.1 ควรสร้างเครือข่ายผู้ปกครองร่วมพัฒนาโรงเรียน โดยการตั้งคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในทุกชั้นเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองมีบทบาทร่วมวางแผนกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนานักเรียนตามสมรรถนะ 1.1.2 ควรจัดระบบการเรียนรู้ คู่บ้าน-โรงเรียน โดยครูทำหน้าที่มอบกิจกรรมเสริมที่ผู้ปกครองสามารถร่วมทำกับบุตร เช่น อ่านหนังสือวันละหน้า พูดคุยวันละเรื่อง และ 1.1.3 โครงการเปิดโรงเรียนสู่ชุมชน โดยเชิญชวนผู้ปกครองและชุมชนมาร่วมเป็นวิทยากรพิเศษ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และใช้พื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์อาชีพท้องถิ่น วัด หรือศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์เรียนรู้ชุมชน และ 1.2 ผู้ปกครองสามารถนำผลวิจัยนี้ไปใช้ในการส่งเสริมบุตรหลาน ได้แก่ 1.2.1 ควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในบ้าน ปลูกฝังวินัยและความรับผิดชอบในชีวิตประจำวัน 1.2.2 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก ควรให้รางวัลทางจิตใจ และ 1.2.3 ร่วมกิจกรรมโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยเข้าร่วมงานวันสำคัญ กิจกรรมอาสา

หรือโครงการส่งเสริมคุณธรรม และช่วยเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษามุมมองครูและผู้บริหารต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เปรียบเทียบผลลัพธ์การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประเภทต่าง ๆ และวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมอาสาสมัครผู้ปกครองต่อพัฒนาคุณลักษณะทางสังคมและจริยธรรมของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ สุภาราญ. (2563). *ทำไมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียน*. เรียกใช้เมื่อ 24 สิงหาคม 2567 จาก https://www.educathai.com/knowledge/articles/425?utm_chatgpt.com.
- บุญยาพร สนทนา รุจิรี ภู่อาระ และภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(8), 139 – 155.
- บุษบาณ ญาณสมเด็จ. (2559). *ภาวะวิกฤติของเด็กไทยในปัจจุบัน*. เรียกใช้เมื่อ 24 สิงหาคม 2567 จาก <http://www.sahavicha.com/?name=article&file=readarticle&id=294>.
- ประทุมพร น้อยทุ และกุลลลิจ จงเจริญ. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 9(2), 131-149.
- ประทุมพร น้อยทุ. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 57ก. หน้า 1-5 (26 เมษายน 2562).
- ภาวิณี พุ่งไธสง. (2565). การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพื่อการสร้างรอยเชื่อมต่อการระหว่าง การศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์*, 9(1), 55–60.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1-90 (6 เมษายน 2560).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*

- อุบลราชธานี เขต 3. เรียกใช้เมื่อ 24 สิงหาคม 2567 จาก
<https://drive.google.com/file/d/1rH8wvmMECzV0CPffJQddsltul3ea9Ykx/view>.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2567). คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567 – 2571 ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สุทธิกานต์ รอดเรือง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุนิสา คล้ายคลึง. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยกะปิสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัทจิรา วงษ์มาดิษฐ์. (2559). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- BIGDATA สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. 2567. สพป.อบ.3. โรงเรียนเปิดขยายโอกาส. เรียกใช้เมื่อ 28 กรกฎาคม 2567 จาก
<http://101.51.2.178/BigData.Ubon3/tableSchoolmis.php?op=2.1&year=2568-1&look=M>.
- Epstein, J. L. (2018). School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools. Routledge.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.
- Saa'da. N. (2021). Parental involvement and self-regulated learning: The case of arab learners in Israel. Journal of Interdisciplinary Studies in Education, 10(2), 1-26.